

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор ЧННІПБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з науково-
Педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Політологія»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 07 Управління та адміністрування

спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок

освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та
страхування»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самоств. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	1	1	16	14	2	4	54	90	1	-
Заочна	1	1,2	8	4	-	-	78	90	2	-

30.08.2024
[Signature]

Чортків – ЗУНУ
2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024 р.).

Робочу програму склав викладач Володимир БІЛІНЧУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 28.08.2024 р.)

Завідувач кафедри _____

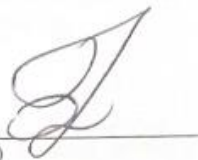

Людмила ДЕРМАНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок» (протокол № 1 від 30.08.2024р.)

Керівник групи
забезпечення спеціальності _____

(підпис)

Ольга КИРИЛЕНКО
(ПІБ)

Гарант ОПП _____

Юлія Бугель

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Політологія»

1. Опис дисципліни «Політологія»

Дисципліна „Політологія”	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	галузь знань – 07 „Управління та адміністрування”	Статус дисципліни обов’язкова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 3	спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”	Рік підготовки: <i>Денна – 1;</i> <i>Заочна – 1.</i> Семестр: <i>Денна – 1;</i> <i>Заочна – 1,2.</i>
Кількість змістових модулів – 2	освітньо-професійна – програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції: <i>Денна – 16 год;</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год;</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 90	Ступінь вищої освіти бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 54 год;</i> <i>Заочна – 78 год.</i> <i>Тренінг – 4 год;</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 2 год.</i>
Тижневих годин – 6 год., з них аудиторних – 2 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ»

1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «Політологія» є вивчення сутності, історії та теоретичних засад політичної сфери суспільного життя, методології діяльності і поведінки основних суб’єктів політики: від громадянина і місцевої громади – до держави і нації загалом. Виробити вміння давати принципову характеристику політичним вченням та політико-ідеологічним доктринам, мати уявлення про сутність політичного життя, політичних відносин і процесів, суб’єкти і об’єкти політики, знати політичні права людини і громадянина, суть і значення політичних систем і режимів, уявлення про процеси міжнародного політичного життя, статус і роль України в сучасному політичному світі, володіти навичками політичної культури, вміти застосовувати політичні знання в своїй професійній діяльності економіста.

2. Завдання вивчення дисципліни:

1. Вміти орієнтуватися в основних теоріях, концепціях і напрямках розвитку політології, мати уявлення про сутність політичних відносин і процесів, взаємодії політичної та економічної сфер суспільного життя.

2. Засвоїти методологію аналізу політичної системи, державних органів та інших політичних інститутів у єдності з нормативною системою їх функціонування задля налагодження ефективних механізмів життєдіяльності держави, її взаємодії з громадянським суспільством, окремими особами, що проживають в країні.

3. Сформувати цілісну систему уявлень про засади формування та функціонування демократії, громадянського суспільства, публічної політики на всіх рівнях національного організму.

4. Надати громадянину, молодому фахівцю та політичному активісту достатніх навиків для реалізації своїх конституційних прав і свобод, ідейних переконань, національних та цивілізаційних цінностей

5. Виробити міцні патріотичні переконання щодо необхідності розбудови та зміцнення національної державності, її обороноздатності та безпеки в умовах протистояння глобальних державних угруповань, демократичних та авторитарних режимів.

3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

4. Передумови успішного засвоєння дисципліни.

Успішному освоєнню навчальної дисципліни «Політологія» сприяє вивчення таких навчальних предметів циклу загальної підготовки як «Філософія», «Історія та культура України», «Інформаційно-комунікаційні технології», «Психологія професійної діяльності», «Економічна теорія», іноземних мов, які викладаються студентам першого курсу.

5. Результати навчання.

Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

3. Зміст дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Політична система суспільства.

Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності.

Поняття політики, причини та умови формування політичної сфери суспільного життя. Особливі, структура та функції політики, способи її типології.

Виникнення політології та етапи її формування. Сучасний розвиток політології у світі та Україні. Основні категорії політології. Її об'єкт, предмет, методи дослідження. Система політичних наук. Зв'язок політології з іншими суспільними науками. Структура та функції політології, її роль у забезпеченні суспільного прогресу.

Конституційні політичні права та свободи громадянина. Поняття політичної діяльності, її сутність, мотиви та засоби. Аспекти, рівні та форми політичної діяльності. Політична взаємодія та політичні відносини. Типологія політичної діяльності. Поняття та основні складові політичного процесу. Участь студентської молоді та інших категорій населення у політичному житті України.

Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної думки

Витоки та основні етапи зарубіжної політичної думки. Політичні погляди стародавнього Сходу. Політична думка Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Політико-релігійні погляди Середньовіччя. Політичні вчення епохи відродження та реформації. Н.Макіавеллі – фундатор світської політичної науки. Політична думка Нового часу.

Формування політичної думки в княжу добу історії України. Політичні ідеї періоду козаччини та гетьманської держави. Національне відродження і розвиток української політичної думки в XIX – початку XX ст. Українська політична думка після національно-визвольної революції 1917–1921 рр.

Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.

Влада як суспільний феномен. Суб'єкти, об'єкти, джерела та ресурси політичної влади, методи її реалізації.

Поняття та способи легітимації політичної влади. Поняття політичної системи, її структура та функції. Концепції політичної системи Д. Істона, Г. Алмонда та К. Дойча. Політичні інститути, їх різновиди та роль в політичній системі суспільства. Теоретичні засади взаємодії політичної системи із середовищем. Політична система і соціальна система суспільства). Типологія політичних систем. Політична система сучасної України, проблеми її функціонування та реформування.

Поняття держави. Структура держави, її функції в політичній системі суспільства. Поняття «мінімальної держави». Різновиди форм держави. Правова, демократична та соціальна держава. Взаємодія державних органів та органів територіального та місцевого самоврядування. Україна як парламентсько-президентська республіка. Децентралізація держави – актуальна проблема реформування української державності.

Тема 4. Громадянське суспільство. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи.

Поняття, основні принципи та інститути громадянського суспільства. Роль

громадянського суспільства у становленні, підтримці та розвитку демократії та публічної політики. Нові форми громадянського суспільства, які появились під час Революції гідності. Роль соціальних мереж у функціонуванні регіонального та загальнонаціонального громадянського суспільства. Партія як політичний інститут, її особливості у порівнянні з державою. Типологія політичних партій. Особливості сучасних політичних партій. Поняття європейської політичної партії. Політичні партії в сучасній Україні, їх різновиди та роль в політичному житті суспільства та держави. Партійні системи та їх типологія.

Поняття та різновиди громадських об'єднань та суспільних рухів, правові засади їх діяльності. Взаємодія громадських об'єднань з партіями та державними органами.

Тема 5. Політична еліта та політичне лідерство.

Поняття та сучасні концепції політичної еліти. Структура та функції політичної еліти. Типологія політичних еліт. Квазіеліта, протоеліта та контреліта. Системна та антисистемна опозиція. Місце і роль політичної еліти в структурі національної еліти.

Поняття політичного лідерства та його типологія. Сутнісні ознаки національного лідерства. Політична еліта та політичне лідерство в сучасній Україні.

Змістовий модуль 2. ОСНОВИ ДЕМОКРАТІЇ.

Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.

Поняття політичного режиму. Критерії типології політичних режимів та їх основні різновиди. Сутнісні риси демократичного режиму, його загрози. Тоталітаризм: об'єктивні та суб'єктивні передумови. Авторитарний режим, його історичні та сучасні моделі. Прояви авторитаризму в політичному житті сучасної України. Вплив олігархічних груп на деформацію політичного режиму.

Історичні моделі та сучасні концепції демократії. Принципи та форми демократії. Вибори як основа політичної демократії. Різновиди виборчих систем. Засади парламентських та місцевих виборів в Україні. Парламентаризм в системі сучасної демократії. Хвилі демократизації в сучасному світі. Умови та шляхи розбудови та зміцнення демократії в Україні.

Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної політики.

Поняття етносу, нації, національної меншини. Нації етнічні, політичні та змішані. Етнополітика, її суб'єкти, об'єкти та демократичні принципи. Різновиди етнополітики держави та етнонаціональних груп. Конституційні засади та реалії етнонаціональної політики сучасної української держави. Націоналізм, інтернаціоналізм та космополітизм. Демократичний та авторитарний (інтегральний) націоналізм в Україні. Причини прояву сепаратизму в Україні та проблеми консолідації нації.

Зовнішня політика держав та міжнародні відносини. Поняття геополітики, її основні концепції. Міжнародні урядові та неурядові організації. Демократичні засади функціонування ООН, Ради Європи, Європейського Союзу та ОБСЄ. Україна як асоційований член ЄС. Вступ у ЄС та НАТО як стратегічна мета України. Глобальні проблеми сучасності та світовий політичний процес. Україна як суб'єкт міжнародних відносин. Підтримка України світовою спільнотою у її конфронтації з Російською Федерацією.

Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура.

Поняття політичної свідомості, політичної ідеології та політичної психології. Функції політичної свідомості та ідеології. Політичний та ідеологічний плюралізм як важливі принципи функціонування сучасної демократії. Поняття політичного руху. Світові політикоідеологічні доктрини та рухи.

Лібералізм як політико-ідеологічна доктрина.

Політично-економічні принципи лібералізму. Ліберальна ідеологія в Україні та її представники. Консерватизм як політико-ідеологічна доктрина та суспільно-політичний рух. Сучасний неоконсерватизм. Консервативні політичні партії в Україні. Комуністична та соціалдемократична ідеологія: програмні засади, теорія та практика. Комуністичні та соціалдемократичні партії в Україні.

Поняття політичної культури, її основні концепції. Структура, функції та типологія політичної культури. Поняття патріархальної, підданської та активістської політичної культури. Громадянська культура як основа функціонування та розвитку демократії. Політична культура сучасної України, її амбівалентний характер. Вплив революційних потрясінь в Україні 2004 та 2013–2014 рр. на формування основ активістської політичної культури.

Тема 9 Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.

Зміст та співвідношення понять політичне управління, політичне керівництво та політичний менеджмент. Суб'єкти та об'єкти політичного менеджменту, принципи його ефективного реалізації. Види політичного менеджменту. Етапи процесу підготовки та прийняття політичних рішень. Менеджмент виборчої кампанії. Організація управлінської діяльності в системі органів законодавчої та виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Партійний менеджмент. Особливості політичного менеджменту і комунікацій у кризових ситуаціях.

Поняття, функції і види політичного маркетингу. Суб'єкти, об'єкти та предмети політичного маркетингу. Методи та форми дослідження політичного ринку. Особливості державного політичного та партійного маркетингу. Маркетинг виборчого процесу, його основні кроки та функції.

Політичні технології, їх сутність та різновиди. Нормативні політичні технології та девіантні технології. Техніка виробництва подій та створення «інформаційних приводів». Різновиди технік: техніка довіри, відволікання уваги, створення «шумів», розуміння тощо. Засади іміджології. Стратегіями політичного маніпулювання. Політичне маніпулювання, його мішені та об'єкти.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Політологія»

Денна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	Самост. робота	Індивід. робота	Тренінг	
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності	1	1	6	2	3	Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
Тема 2. Історія світової вітчизняної політичної думки.	1	1	5			Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.	2	2	7			Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
Тема 4. Громадянське суспільство. Політичні партії, громадські організації та рухи.	2	2	6			Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
Тема 5. Політичні еліти та лідерство.	2	1	6			тестові та практичні завдання
Змістовий модуль 2						
Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.	2	1	6	1	3	Усне опитування, практичні завдання
Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної політики	2	2	5			Тестові завдання та практичні
Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура.	2	2	7			Практичні та ситуаційні завдання
Тема 9. Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.	2	2	6			Заліковий модуль по темах 1-9
ВСЬОГО	16	14	54	3	6	

Денна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самост. робота	Індивід. робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності	1	1				Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
Тема 2. Історія світової вітчизняної політичної думки.						
Тема 3. Політична системасуспільства, місце і роль у ній держави.	1	1				
Тема 4. Громадянське суспільство. Політичні партії, громадські організації та рухи.	1					
Тема 5. Політичні еліти та лідерство.	1					
Змістовий модуль 2						
Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.	1	1		1		Усне опитування , практичні завдання Тестові завдання
Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної політики	1					
Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура.	1	1				
Тема 9. Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.	1					
ВСЬОГО	8	4	78			

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1

Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності.

Мета: Розкрити сутність політики, її соціальні функції та проаналізувати причини й умови формування політичної сфери суспільного буття. Охарактеризувати особливості предмету, категоріального апарату та методів дослідження політичних явищ і процесів. Дослідити зародження та етапи розвитку політичної науки в світі та Україні, її соціальні функції та зростання ролі в умовах сучасного цивілізаційного процесу. Розкрити зміст, мотиви та охарактеризувати основні різновиди політичної діяльності.

Питання для обговорення:

1. Політика як суспільний феномен та поняття. Структура та функції політики, її різновиди.
2. Мотиви, цілі та засоби політичної діяльності. Політична участь та політичне функціонування.
3. Предмет, категорії, поняття, методи та функції політології.
4. Система політичних наук, її формування в світі та Україні. Взаємозв'язок та взаємовплив політики і права, політології та правознавства.

Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної думки

Мета: Витоки та основні етапи зарубіжної політичної думки. Політичні погляди стародавнього Сходу. Політична думка Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Політико-релігійні погляди Середньовіччя. Політичні вчення епохи відродження та реформації. Н.Макіавеллі – фундатор світської політичної науки. Політична думка Нового часу. Формування політичної думки в княжу добу історії України. Політичні ідеї періоду козаччини та гетьманської держави. Національне відродження і розвиток української політичної думки в XIX – початку XX ст. Українська політична думка після національно-визвольної революції 1917–1921 рр.

Питання для обговорення:

1. Зародження політичних вчень у Стародавньому світі.
2. Політичні вчення Західної Європи епохи Середньовіччя та Відродження.
3. Політичні вчення в країнах Західної Європи в XVII – XVIII століттях.
4. Політична ідеологія в Західній Європі наприкінці XVIII – першої половини XIX століття.
5. Формування вітчизняної політичної думки в княжу добу.
6. Особливості української політичної думки в період Середньовіччя.
7. Проблеми державної думки в козацько-гетьманську добу.
8. Українські політичні ідеї першої половини XIX століття.
9. Соціалістичні, ліберальні та націократичні концепції української політичної думки першої половини XX століття.
10. Ідея державності в суспільно-політичній думці України 40-80-х рр. XX століття.

Практичне заняття 2

Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.

Мета: Досягнути усвідомлення того, що політична сфера суспільства має системний характер і, таким чином, відповідає закономірностям побудови та функціонування відкритих самоорганізованих систем. Цьому сприятиме аналіз моделей політичної системи, які обґрунтували американські політологи в середині ХХ ст. Розкрити місце і роль політичної влади та держави як інституту в політичній системі. Розглянути конституційні основи функціонування політичної системи суспільства.

Питання для обговорення:

1. Сутність політичної влади, її суб'єкт-об'єктна модель.
2. Поняття, структура та функції політичної системи суспільства.
3. Теоретичні засади взаємодії політичної системи із середовищем.
4. Держава як політичний інститут. Форма державного правління та устрою: теорія та українські реалії.
5. Конституційні основи функціонування політичної системи суспільства.

Практичне заняття 3

Тема 4. Громадянське суспільство. Політичні партії, об'єднання громадян та рухи.

Мета: Розглянути поняття, генезу, основні принципи та інститути громадянського суспільства. Охарактеризувати політичні партії та інші добровільні об'єднання громадян, їх роль в системі громадянського суспільства. З'ясувати особливості взаємодії громадянського суспільства і держави в умовах різних політичних режимів., в т.ч. в умовах сучасного українського суспільства.

Питання для обговорення

1. Поняття громадянського суспільства, його структура та функції.
2. Політична партія як інститут громадянського суспільства
3. Функціональна взаємодія громадянського суспільства і держави.
4. Розвиток громадянського суспільства в Україні після Революції гідності.

Практичне заняття 4

Тема 5. Політична еліта та політичне лідерство в умовах демократії.

Мета. Проаналізувати поняття та сучасні концепції політичної еліти, з'ясувати її структуру та функції. Розглянути місце і роль політичної еліти в системі національної еліти. Розкрити зміст поняття політичне лідерство та з'ясувати засади його типології. Охарактеризувати стан політичної еліти та політичного лідерства в сучасній Україні.

Питання для обговорення

1. Ознаки, структура та функції політичної еліти.
2. Політичне лідерство: сутність, функції, типи.
3. Політичні еліти та лідерство в Україні.
4. Взаємозв'язок та взаємодія політичної та правничої еліти.

Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.

Мета: Розкрити поняття політичного режиму, його роль в забезпеченні керованості суспільством та досягнення суспільної мети. Виявити та проаналізувати критерії типології політичних режимів та їх основні різновиди:

демократичний режим, авторитаризм, тоталітаризм. З'ясувати причини прояви авторитаризму в політичному житті сучасної України. Проаналізувати принципи та моделі демократії, роль в її функціонуванні виборчих систем та парламентів.

Питання для обговорення.

1. Поняття, соціальне призначення та критерії типології політичних режимів.
2. Сутнісні риси та умови формування демократичного, авторитарного й тоталітарного режимів.
3. Принципи та моделі демократії, виборчі системи та парламентаризм.
4. Особливості політичного режиму сучасного українського суспільства, його правове забезпечення.

Практичне заняття 5

Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної політики.

Мета: З'ясувати зміст поняття нація, національні меншини та етнополітика. Охарактеризувати конституційно-правові засади та реалії етнонаціональної політики сучасної української держави. Дослідити феномен націоналізму етнічних меншин та прояви сепаратизму. Розкрити зміст понять зовнішня політика держави, міжнародні відносини, міжнародна політика та геополітика. Проаналізувати основні міжнародні урядові організації: ООН, Рада Європи, Європейський Союз, ОБСЄ та статус України як асоційованого члена ЄС.

Питання для обговорення

1. Поняття етносу, нації та етнополітики.
2. Націоналізм, інтернаціоналізм та космополітизм, їх сучасні прояви.
3. Засади зовнішньої політики та міжнародних відносин в умовах демократії.
4. Зовнішня політика та етнополітика української держави.

Практичне заняття 6

Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура.

Мета: З'ясувати зміст понять: політична свідомість, політична ідеологія та політична психологія. Розглянути ідеологічний плюралізм як важливий принципи функціонування сучасної демократії та охарактеризувати основні політико-ідеологічні системи сучасності: лібералізм, консерватизм, соціал-реформізм та комунізм. Охарактеризувати сутнісні риси, структуру, функції та типологію політичної культури, її особливості в Україні.

Питання для обговорення

1. Політична свідомість та ідеологія, їх роль у функціонування політичної сфери суспільного життя.
2. Сучасні політико-ідеологічні системи, їх поширення у світі та Україні.
3. Концепція політичної культури Г. Алмонда, її роль в осмисленні особливостей політичного життя різних країн.
4. Політична культура старшого покоління та молоді в Україні: спільне та відмінне.

Практичне заняття 7

Тема 9 Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.

Мета: Розкрити зміст політичного менеджменту як науки та різновиду політичної діяльності. Охарактеризувати такі його види, як менеджмент виборчої кампанії, партійний менеджмент та менеджмент в органах влади й управління. З'ясувати особливості політичного маркетингу, його роль в дослідженні політичного ринку, його формування і трансформації. Дати оцінку нормативним та девіантним політичним технологіям, їх використання в політичному процесі в Україні.

Питання для обговорення:

1. Політичний менеджмент як різновид політичної діяльності.
2. Політичний маркетинг, його роль у дослідженні й трансформації політичної сфери суспільного життя.
3. Політичні технології й антитехнології, їх використання у виборчих кампаніях та інших масових заходах.

6. Організація та проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою поглиблення вивчення дисципліни «Політологія».
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття.
3. Практична частина реалізовується шляхом дослідження теми: «Процес становлення державності та незалежності на прикладі *країни, за вибором студента*»
4. Підведення підсумків відбувається у вигляді доповіді. Результати дослідження оцінюються максимально у 100 балів.

7. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

- 80% - підготовка презентації;
- 20% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань.

2. Цілі, рушійні сили та результати Революції гідності.
3. Взаємозв'язок та взаємодія політичної та економічної сфер суспільного життя.
4. Участь студентів в громадсько-політичному житті університету та м. Тернополя.
5. Сутність та способи легітимації політичної влади, рівень довіри до неї громадян.
6. Шляхи та умови підвищення ефективності політичної влади в Україні.
7. Стан і тенденції розвитку політичної системи України.
8. Актуальні проблеми реформування політичної системи України в контексті угоди про асоціацію з ЄС.
9. Стан та перспективи утвердження України як правової та соціальної держави.
10. Причини та наслідки повернення України до парламентсько-

президентської форми державного правління, її ефективність.

11. Реформування системи державних органів після президентських та парламентських виборів в Україні.

12. Децентралізація державного устрою як актуальна проблема сучасної України.

13. ДНР та ЛНР як квазідержавні утворення, їх майбутнє.

14. Роль правлячої більшості та опозиційних фракцій Верховної Ради України у законотворчому процесі.

15. Структура та діяльність сучасної парламентської опозиції.

16. Взаємодія громадянського суспільства та держави в умовах демократії.

17. Нові інституційні форми громадянського суспільства, що сформувались під час Революції Гідності.

18. Стан багатопартійності та модель партійної системи сучасної України.

19. Інститути громадянського суспільства, які сприяють господарській діяльності громадян.

20. Громадсько-політичні молодіжні організації, що працюють під керівництвом політичних партій.

21. Стан і тенденції розвитку волонтерського руху в Україні.

22. Правовий статус народних депутатів в контексті особливостей їхньої професійної діяльності.

23. Діяльність партійних фракцій в українському парламенті.

24. Парламентська більшість у Верховній Раді України, цілі та форми її діяльності.

25. Місце і роль політичних партій у громадянському суспільстві країни.

26. Стан і тенденції розвитку політичного режиму в сучасній Україні.

27. Вплив олігархічних груп на деформацію демократичного режиму в Україні.

28. Правові гарантії свобод людини і громадянина в українській державі.

29. Оцінка стану демократії в Україні зарубіжними експертами.

30. Принципи ліберальної демократії, їх реалізація в Україні.

31. Виборча система в Україні за якою формується парламент.

32. Переваги та недоліки нової системи місцевих виборів в Україні.

33. Хвилі поширення демократії в світі, їх вплив на Україну.

34. Політична, правова та журналістська еліти сучасної України, їх взаємодія.

35. Системна опозиція в Україні.

36. Взаємозв'язок та взаємодія політичної та мистецької еліт в постреволюційній Україні.

37. Особливості загальнонаціонального політичного лідерства в Україні після президентських виборів 2019 р.

38. Концепції національної еліти В. Липинського та Д. Донцова, їх актуальність для сучасної України.

39. Спільне та відмінне етнічної та політичної нації в Україні.

40. Сутнісні риси та особливості модерної української нації.

41. Україна як національна держава: проблеми становлення та розвитку.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Політологія» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- командні проекти: підготовка до тренінгів та їх проведення;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Політологія» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40 %	40 %	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за результатами поточного опитування	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-9 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (10 тестів по 5 балів за тест) – макс. 50 балів	Оцінюється практичне завдання макс. 100 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-9
2.	Проекційний екран	1-9
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-9
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-9
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-9
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-9
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Білінчук В. П. Методичні вказівки щодо вивчення дисципліни «Політологія» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», Чортків. 2024.
2. Білінчук В. П. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Політологія» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», Чортків. 2024.
3. Воронянський О.В., Кулішенко Т.Ю., Скубій І.В. Політологія: підруч. Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. 179 с.
4. Гончарук-Чолач Т. В., Томахів В. Я. Історія українських та зарубіжних політичних вчень: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К. 2020. 228 с.
5. Горбач О., Демчишак Р. Політологія : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 259 с.
6. Грабовський О. І. Державна політика України у сфері соціально-економічного розвитку в контексті європейської інтеграції. Львів : Львів. регіон. ін-т держ. упр. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, 2018.
7. Історія політичної думки : підручник / за заг ред. Н. М, Хоми. Л.: «Новий світ 2000», 2016. 1000 с.
8. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. 2-е вид., перероб. і доп. Львів : «Новий Світ–2000», 2017. Т.1.: Від зародження до початку ХХ ст. 404 с.
9. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. 2-е вид., перероб. і доп. Львів : «Новий Світ–2000», 2017. Т.2.: ХХ – початок ХХІ ст. 598 с.
10. Конституція України : станом на 22 січ. 2018 р.: відповідає офіц. тексту. Харків : Право, 2018. 70 с.
11. Методичні вказівки для вивчення навчальної дисципліни «Політологія» / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, В. Я. Томахів, Гурик М. І., Чигур Р. Ю., Джугла Н.В. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. 45 с.
12. Політологічна енциклопедія. Навчальний посібник. Укладачі: Карасевич А. О., Карасевич О.О., Шачковська Л.С. Умань.: ПП Жовтий О.О., 2016. 548 с
13. Політологічний енциклопедичний словник. Упоряд. В. П. Горбатенко. К.: Генеза, 2004. 736 с.
14. Політологія: навч. посібн. / за ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. 219 с.
15. Політологія: підручник / за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2018. 460 с.
16. Політологія: сучасні терміни і поняття /Уклад. В. М. Піча. Львів: Новий світ 2000, 2015. 516 с.
17. Рудакевич О.М. Політологія. Лекції, семінари, самостійна робота. Вид. п'яте. Тернопіль: Астон, 2015. 304 с.
18. Тараненко Г. Г. Зовнішня політика України в умовах сучасних викликів глобальної і регіональної безпеки. *Politology bulletin*. 2018. Iss. 80. С. 61–67.
19. Томахів В.Я. Політологія: навчальний посібник. Вид. 3-е, доп. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2018. 224 с.
20. Томахів В.Я. Політологія: плани семінарських занять, тестові завдання. 2017. 51 с.
21. Філософія, політологія, соціологія. Практикум для самостійної роботи

студентів: навчальний посібник / А. В. Сакур, Т. І. Кадлубович, Д. С. Черняк та ін. Київ : КНУТД, 2017. 260 с.

22. Шульга М. А., Зубчик О. А. Політичний менеджмент. Навч. посібн. К.: Академія, 2013. 160 с.

23. Agassi, J.; Jarvie, I. C. (June 2019) The Problem of Analytic Philosophy. *Philosophy of the Social Sciences*, vol. 49, 5: pp. 413-433.

24. Agassi, Joseph, Jarvie, Ian. 2019. "Institutions as a Philosophical Problem." *Philosophy of the Social Sciences* 49 (1): 42-63.

25. Dowding, Keith. (2016) *The Philosophy and Methods of Political Science*. Macmillan Publishers Limited, Palgrave, London, New York

26. Erman, E, Möller, N (2019) How practices do not matter. *Critical Review of International Social and Political Philosophy* 22(1): 103–118

27. Grant R. Martsolf, Teresa H. Thomas. (January 2019) Integrating Political Philosophy Into Health Policy Education. *Policy, Politics, & Nursing Practice*, vol. 20, 1: pp. 18-27.

28. Karl Gustafsson, Nina C. Krickel-Choi (June 2020) Returning to the roots of ontological security: insights from the existentialist anxiety literature. *European Journal of International Relations*, vol. 26, 3: pp. 875-895.

29. Mingst, Karen A., & Arreguín-Toft, Ivan M. (2016). *Essentials of International Relations* (5th ed.). New York: W. W. Norton & Company.

30. Mingst, Karen A., & Snyder, Jack L. (2017). *Essential Readings in World Politics* (4th ed.). New York: W. W. Norton & Company.

31. Shokri M (2017) What is Political Power? (Theory of Political Consciousness and Integrated Concept of Power). *Arts Social Sci J* 8: 269.

Інформаційні ресурси:

1. Безкоштовні електронні підручники онлайн «Гуманітарні науки»
URL: <http://www.chitalca.html>.

2. Політика. Вікіпедія URL: www.uk.wikipedia.org/wiki/Політика

3. Політологія. Вікіпедія URL: www.uk.wikipedia.org/wiki/Портал

4. Інтернет-ресурси за дисципліною політологія
URL: www.eprints.kname.edu.ua/5463/

5. Політологія: електронний каталог URL:
www.ecatalog.mk.ua/.../cgiirbis_64.exe?

6. Політологія. Учбовий мініум для складання іспиту
URL: www.lib.mdpu.org.ua/ebook/politologiya/eBook